

[Udenrigsministeren]

der dog kun kom visse dele af befolkningerne til gode. Landene er imidlertid fortsat blandt de fattigste i Latinamerika. Bruttonationalindkomsten pr. indbygger var således i 1981 i Honduras, der er områdets fattigste stat, ca. 600 dollars og i El Salvador ca. 650 dollars, mens indkomsten pr. capita i Nicaragua var ca. 860 dollars om året. Disse tal sættes i et særlig dystert perspektiv, når man ser på følgerne af det internationale økonomiske tilbageslag, som ramte de sårbare mellemamerikanske økonomier uhyre hårdt. Bruttonationalproduktet pr. indbygger er således siden 1979 faldet i visse af landene, endda med en tocifret procentsats, og dette har særlig hårdt ramt samfundenes store fattige befolkningsgrupper.

Tal som de netop nævnte tegner imidlertid kun en del af billedet, for dertil kommer, at indkomstfordelingen i de enkelte lande er meget skæv. I henhold til FNs økonomiske kommission for Latinamerika har mere end en tredjedel af den samlede befolkning i Mellemamerika ikke økonomisk mulighed for at få tilstrækkelig nærende daglig kost. Børnedødeligheden er meget høj, arbejdsløsheden er meget høj, under halvdelen af befolkningerne kan læse og skrive, og flere millioner mennesker i området befinder sig ved eller under sultegrænsen.

Situationen vanskeliggøres også af den betydelige befolkningstilvækst i området. Antallet af mennesker på den mellemamerikanske landtunge næsten fordobledes fra 1960 til 1981, fra 12 millioner til 21 millioner, og befolkningstilvæksten i regionen som helhed er for tiden med omkring 3 pct. pr. år blandt de højeste i verden.

Den i efterkrigstiden skete forbedring i dele af befolkningernes levestandard bidrog sammen med bl.a. vor tids massekommunikationsmidler til en øget bevidsthed om, at fattigdom og politisk undertrykkelse ikke er naturgivne forhold. Da det internationale økonomiske tilbageslag i 1970ernes 2. halvdel ramte Mellemamerika med voldsom kraft, evnede eller ville de traditionelle politiske magthavere ikke gennemføre de nødvendige samfundsmæssige ændringer såsom jordreformer, en rimeligere indkomstfordeling, en grundlæggende undervisning og et effektivt sundhedsvæsen.

De århundredgamle økonomiske og sociale uligheder udløste en forstærket politisk,

ofte voldelig kamp, der næppe har fundet sin endelige afslutning i noget af landene.

Efter disse mere generelle bemærkninger, der udgør baggrunden for den aktuelle situation i området, vil jeg gerne lidt mere indgående gøre rede for situationen i Nicaragua og El Salvador.

Nicaragua var indtil 1979 et diktatur ledet af Somozafamilien. Denne familie var kommet til magten, da USA i 1933 havde trukket sine tropper tilbage, og Somozaslægten beherskede Nicaragua i små 50 år, som var landet dens private ejendom. Da sandinistbevægelsen vandt magten ved revolutionen i 1979, var Nicaraguas økonomi næsten lammet, og der bestod endnu omfattende genopbygningsopgaver efter jordskælvet i 1972. Fabriksanlæg var ødelagt, det finansielle system var brudt sammen, og valutaen var svag. Valutagælden svarede til mere end et helt års produktion før borgerkrigen, og hertil kom den meget skæve fordeling af jorden, som bl.a. havde ført til en omfattende vandring fra land til by og dermed voksende beskæftigelsesproblemer.

Ved magtovertagelsen fastlagde det nye styre tre grundlæggende principper for sin forvaltning af magten: blandingsøkonomi, politisk pluralisme og alliancefrihed.

I de forløbne år er der blevet iværksat en lang række projekter, som kommer befolkningens brede lag til gode. Analfabetismen bliver bekæmpet, sundhedssektoren udvides, og en jordreform er godt i gang. Men den økonomiske situation er samtidig blevet vanskeliggjort af en række faktorer – nogle af dem af intern nicaraguansk art, andre af ekstern karakter – og der er ved at opstå en alvorlig mangel på bl.a. fødevarer og nødvendige råstoffer.

Styret understreger, at det fastholder revolutionens mål, men fremhæver, at USAs politik over for Nicaragua forsinker opfyldelsen af disse mål. Den nicaraguanske opposition hævder på sin side, at styret i realiteten ikke ønsker at gennemføre dem, og oppositionen i Nicaragua henviser til, at den i perioder har måttet se sine muligheder for at fungere indskrænket bl.a. ved presse censur.

I februar i år meddelte sandiniststyret, at valg vil blive gennemført i november i år, og den kommende tid må så vise, hvorledes disse valg kommer til at forløbe.